

особливостей внутрішнього та зовнішнього середовища та інших факторів впливу.

Контроль за ефективним функціонуванням системи управління вищою освітою в Україні має здійснюватися на всіх рівнях системи як з боку органів державної та муніципальної влади, так і з боку автономно діючих вищих навчальних закладів. Тільки в цьому випадку система буде працювати надійно і давати очікуваний результат в довгостроковій перспективі.

Література:

1. Домбровська С.М. Сучасні технології впровадження інноваційних державних механізмів реформування системи освіти в Україні. *Університетські наукові записки*. 2013. №2 (46). С. 5-11.
2. Оболенцев В.Ф. Базові засади системного аналізу системи держави України : монографія. Харків: Право, 2018. 98 с.
3. Одерій Л.П. Оцінка міжнародної системи освіти: методологія та інструментарій: моногр. Київ: ІСДО, 2011. 196 с.
4. Головій Л.В. Державне управління вищою освітою в Україні. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України*. 2013. Вип. 182. Ч. 3. С. 148-153

УДК 351.378:355.58

ДОСВІД ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

*Кравцов М.М., к.т.н., доцент,
Super-mikvich@ukr.net.*

*Онiкiєнко В.І., здобувач вищої освіти
grandkeshka@gmail.com*

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Якість вищої освіти виступає національним пріоритетом і умовою національної безпеки України, дотримання міжнародних норм і вимог законодавства Української держави в реалізації права громадян на освіту. На забезпечення якості вищої освіти спрямовуються матеріально-фінансові, наукові та кадрові ресурси держави і суспільства. Висока якість вищої освіти включає взаємозв'язок освіти і науки, педагогічної теорії і практики [1]. Якість вищої освіти є багатовимірним поняттям, яке охоплює всі аспекти діяльності закладів вищої освіти: навчальні та навчальні програми, навчально-дослідницьку роботу, професорсько-викладацький склад і студентів, дидактичну базу та ресурси.

На сьогоднішній день вища освіта населення є важливим фактором. Саме освіта у великій мірі визначає еволюцію світового співтовариства, в якому росте усвідомлення ролі освіти як інструменту стійкого розвитку та забезпечення добробуту населення [1].

У ХХІ ст. здійснюється перехід до високотехнологічного інформаційного суспільства, у якому для подальших економічних і соціальних кроків розвитку головне значення відводиться якості людських потенціалів, рівню освіченості і культури. При інтеграції і глобалізації соціального, економічного і культурного процесів, які відбуваються у світі, для перспектив оновлення нашої держави у найближчих двох десятиліттях потрібно глибоко модернізувати систему вітчизняної освіти.

Рівень технологічного розвитку будь-якої країни позначається не лише на її економічній могутності та добробуті населення, але й на позиції у світовій спільноті, можливостях інтегруватись у економіку та політику інших країн, і на здатності розв'язати проблеми національної безпеки. Але, в той же час, рівні розвитку та використання сучасної технології у тій чи іншій державі можливо визначити не лише завдяки наявній матеріальній базі, а головним чином – за рівнем інтелектуалізації суспільства, за його здатністю знаходити, засвоювати і використовувати нову інформацію. Це усе істотно позначається на рівні розвитку освіти в державі [2].

На сьогодні забезпечення якості вищої освіти є одним із центральних завдань державної освітньої політики України. В умовах визнання пріоритету євроінтеграції України до ЄС виникла потреба освітян і науковців взаємодіяти з реальним економічним простором, налагодити форми і механізми зв'язку з фінансовим, соціальним інститутом задля вирішення нового ринкового завдання – підготувати висококваліфіковані кадри, які б відповідали потребам ринку праці, впровадити наукові дослідження в сучасному виробництві [3].

Уряди країн Європи не шкодують зусиль для підвищення якості вищої освіти, створення сприятливих умов для саморозвитку особистості на шляху до досягнення високих позитивних результатів у професійній діяльності. Тому найцікавішим і найперспективнішим процесом у сфері вищої освіти останніх років став Болонський процес, у який інтегрована й система вищої освіти України. Зокрема, Болонська декларація (1999 р.) визначає мотивацію процесу створення інтегрованого освітнього простору як необхідність

зміцнення інтелектуального, культурного, соціального, науково-технологічного виміру Європейського співтовариства, а також розвитку європейського громадянства. , стабільне і демократичне суспільство. Створюючи європейський простір вищої освіти, професори, вчені та політики визначили головну мету та критерії відповідності освіти стандартам сучасності, які отримали міжнародне визнання. Це якість, рівень довіри, сумісність, мобільність, порівняння кваліфікацій, рівнів освіти та їх привабливість. Основною умовою сумісності, мобільності, сумісності та привабливості в Європейському просторі вищої освіти є його якість [4].

Забезпечення якості освіти є наднаціональною проблемою, вирішення якої реалізується на основі взаємоповаги та довіри представників освітньої та наукової спільноти. Провідним принципом організації європейської вищої освіти, що виділяються Асоціацією європейських університетів, є комплексний розвиток корпоративної культури якості та науково-дослідницької роботи здобувачів вищої освіти із метою не лише здобути освіту, а й навчитись під час її здобуття певним дослідницьким методам, отримати навички критичного мислення.

Забезпечення якісної освіти на всіх етапах і рівнях, оцінювання результативності й управління якістю є одним з основних завдань сьогодення, яке має не лише науковий і педагогічний контекст, а й соціальну, управлінську та політичну значущість. Характерними рисами вищої освіти європейських країн є: швидке зростання студентської квоти; Зміна мети вищої освіти (на сучасному етапі ВНЗ готують не соціальну еліту, а фахівців інтелектуальної праці); структурна перебудова системи вищої освіти (запровадження триступеневої освіти, де кожен рівень є відносно самостійним); глобалізація, інтернаціоналізація та фундаменталізація вищої освіти; відродження класичної університетської освіти; розвиток наукового потенціалу; індивідуалізація навчання; реалізація корпоративних програм (вища освіта в поєднанні з роботою в компаніях або компаніях); широке залучення молоді до актуальних проблем науки; підвищення якості вищої освіти; модернізація технології навчання; інтенсифікація процесу навчання. Також було приділено увагу демократизації та гуманізації освіти, культуросоціології, екологізації змісту навчання та міждисциплінарній інтеграції. Суть останніх європейських пропозицій полягає в тому, що людина має створити умови для повноцінного розвитку та всебічної діяльності протягом

усього життя на різних етапах особистісно-професійного становлення, від вибору напрямку професійної діяльності до постпрофесійного етапу життя.

Таким чином, освіта в європейських країнах розглядається як спосіб опанування ефективними засобами здобуття інформації і набуття навичок самоосвіти. Вона має за мету сформувати людину, яка буде здатна ставити питання і сама знаходити необхідні відповіді на них, робити гіпотези, узагальнення та висновки, володіти технологіями самореалізації та самовдосконалення [5].

Крім того, реалізація сучасних підходів до управління якістю освітніх послуг потребує не лише індивідуальних зусиль на рівні окремих закладів, що, безперечно, є досить важливим, а й чітких державних пріоритетів у цьому напрямі шляхом реалізації відповідних програм. Отже, вирішення проблеми залучення закладів вищої освіти України у процес впровадження сучасних підходів управління якістю вимагає таких заходів:

- визначення завдання підвищення якості освітніх послуг закладів вищої освіти шляхом використання сучасних методів управління якістю як пріоритетного напрямку розвитку вітчизняної вищої освіти;

- організація та проведення всеукраїнських і міжнародних конференцій щодо вирішення питань управління якістю у закладах вищої освіти;

- організація спеціальних семінарів та тренінгів для представників цих установ у сфері управління якістю, сучасних принципів і стандартів управління якістю;

- розроблення на основі використання кращого європейського та світового досвіду національної моделі забезпечення якості освітніх послуг для закладів вищої освіти та організації та проведення відповідних конкурсів [6].

Література:

1. Закон України «Про вищу освіту». *Освіта України*. 2002. № 17. С. 2-8.
2. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті. Київ: «Шкільний світ», 2001. 16 с.
3. Алексюк А. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія : підруч. для студентів вузів. Київ : Либідь, 1998. 560 с.
4. Андрущенко В., Бондар В. Модернізація педагогічної освіти відповідно до викликів XXI століття. *Вища освіта України*. 2009. № 4. С. 17-23.
5. Бірюкова, М. Аспірантура і докторантура як механізми формування

інтелектуального потенціалу держави // Вища шк. 2010. № 2. С. 52-60.

6. Бублик Н. Бібліографічне видання з питань розвитку вищої освіти в умовах інтеграції України до Європейського освітнього простору // Вища шк. 2014. № 2. С. 99-105.

7. Вахович І., Іщук Л., Пиріг С. Стан і проблеми вищої освіти в Україні. *Актуальні проблеми економіки*. 2014. № 1. С.63-70.

8. Вища освіта України і Болонський процес : навч. посіб. / за ред. В.Г. Кременя. Тернопіль: навч. кн. Богдан, 2004. 384 с.

9. Загірняк М. Реформування вищої освіти України за вимогами Міжнародної стандартної класифікації освіти. *Шлях освіти*. 2013. № 2. С. 6-12.

UOT 378

MÜASİR TƏHSİL SİSTEMİNİN PROBLEMLƏRİ

Namazova Aynur Məhəmməd qızı

Mingəçevir Dövlət Universiteti, müəllim (Azərbaycan)

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti, dissertant (Azərbaycan)

Təhsil cəmiyyətin inkişafının açarındır. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 19 iyun 2009-cu il tarixdə təsdiq etdiyi “Təhsil haqqında” Qanunun ilk müddəasında qeyd edilmişdir ki, “Bu Qanun vətəndaşların Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasında təsbit olunmuş təhsil hüququnun təmin edilməsi sahəsində dövlət siyasətinin əsas prinsiplərini və təhsil fəaliyyətinin tənzimlənməsinin ümumi şərtlərini müəyyən edir, təhsilin ayrı-ayrı pillələri üzrə müvafiq qanunların və digər normativ hüquqi aktların qəbul edilməsində baza rolunu oynayır”.

Təhsil hər bir kəsə öz təsirini göstərməklə nəticəsini cəmiyyətin bütün inkişaf mərhələlərində özünü biruzə verir. Təhsil - cəmiyyətin tərəqqisinin hərəkətverici qüvvəsidir, intellektual potensialı formalaşdırır, xalqın ümidli gələcək sferasını yaradır, yoxsulluğu aradan qaldırır və xalqın rifahını yaxşılaşdırır, hüquqi cəmiyyətin qurulmasında əvəzsiz rol oynayır, vətəndaşı cəmiyyətdə ən məhsuldar təkəkkürlü qüvvəyə çevirir, fərdin və ya kollektivin ümumi inkişafını təmin edir, milli-mənəvi dəyərləri qoruyur və tənzimləyir, insan kapitalını formalaşdırır və s.

Müasir təhsilin irəli aparılması istiqamətində əsaslı islahatlar həyata keçirilsə də, müəyyən boşluqlar hələ də var və onların həlli labüddür. Bu kimi problemləri aşağıdakı kimi şərh etmək olar:

- Bəzi kənd yerlərində müxtəlif fənlər üzrə müəllim çatışmazlığı hələ də qalmaqdadır.
- Məktəbəqədər təhsilə cəlb olunma səviyyəsi hələ də aşağıdır.
- Bəzi məktəb və ali təhsil müəssisələrində xarici dillərin tədrisinin